

Minister Infrastruktury

Znak pisma: DGWiŻŚ-8.050.4.2023
Warszawa, 20 lipca 2023

Pan
Prof. Tomasz Grodzki
Marszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

odpowiadając na oświadczenie Pana senatora Stanisława Gawłowskiego złożone podczas 62. posiedzenia Senatu RP w dniu 11 maja 2023 r. w sprawie opracowań dotyczących bilansowania zasobów wodnych w regionie konińskim, przekazuję informacje pozyskane z Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu (dalej: RZGW w Poznaniu), Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowego Instytutu Badawczego (dalej: PIG-PIB) oraz Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej – Państwowego Instytutu Badawczego (dalej: IMGW-PIB).

W zakresie adaptacji do zmian klimatu, a także w celu wzmocnienia i utrzymania zasobów wodnych w wielkości pozwalającej na zaspokojenie potrzeb ludności oraz gospodarki z uwzględnieniem ochrony środowiska naturalnego opracowano *Program przeciwdziałania niedoborowi wody* (dalej: PPNW). Dokument opracowany został dla obszaru całego kraju, z uwzględnieniem podziału na obszary dorzeczy i regiony wodne, w tym region wodny Warty. Podstawą do określenia działań wskazanych w PPNW było przeprowadzenie analiz w zakresie deficytów zasobów wodnych w Polsce w podziale na wody powierzchniowe i podziemne, określenia obecnego i przyszłego zapotrzebowania na wodę, a także analiza stanu retencji w Polsce. Zastosowanie przyjętych kryteriów pozwoliło na określenie przestrzennego rozmieszczenia obszarów o określonym poziomie potrzeb realizacji działań na rzecz poprawy zasobów dyspozycyjnych wód powierzchniowych. W regionie wodnym Warty zidentyfikowano zlewnie o najwyższym poziomie potrzeb realizacji działań tj.: Grabia, Mogilnica, Sama, Bawół.

Projekcje zmian średniego rocznego odpływu dla średniej wiązki modeli klimatycznych – w porównaniu z wieloleciem referencyjnym 1974-2000 pokazują, że zarówno w scenariuszu klimatycznym RCP 4.5, jak i RCP 8.5, dla horyzontu czasowego 2024-2050 spodziewany jest wzrost odpływu w całej Polsce. W scenariuszu RCP 4.5, dla horyzontu czasowego 2024–2050 w stosunku do wielolecia referencyjnego 1974-2000, największy wzrost średniego rocznego odpływu (ponad 30%) prognozowany jest dla regionu wodnego Warty. W dużej mierze – dla RW: Środkowej Odry, Dolnej Odry, Środkowej Wisły, Dolnej Wisły oraz Bugu. Najmniejszy prognozowany wzrost średniego rocznego odpływu wyraźnie zaznacza się dla obszarów górskich i podgórskich.

W scenariuszu RCP 8.5 znacząco zwiększa się zasięg obszarów, gdzie prognozowany jest wzrost średniego rocznego odpływu przekraczający 30%. Obejmuje on swym zasięgiem prawie cały region wodny Warty, przeważającą część regionu wodnego Środkowej i Dolnej Odry, około połowy regionu wodnego Noteci, znaczącą część regionu wodnego Bugu i dolnej Wisły, a dodatkowo spore obszary w innych regionach wodnych, poza regionem wodnym Małej Wisły, Górnej-Wschodniej Wisły oraz Narwi.

Na potrzeby opracowania PPNW dokonano prognozy zużycia wody w poszczególnych regionach wodnych dla założonych horyzontów czasowych 2021–2030 oraz 2031–2050 w podziale na zużycie wody w gospodarstwach domowych, przemyśle oraz na potrzeby rolnictwa i leśnictwa. Prognozowane zużycie wody porównano z sumarycznym zużyciem wody w poszczególnych sektorach w 2019 r. według danych GUS. Z przeprowadzonych analiz wynika, że zarówno do roku 2030, jak i 2050, nastąpi wzrost zużycia wody na potrzeby gospodarstw domowych oraz rolnictwa i leśnictwa, przy jednoczesnym spadku zużycia wody na potrzeby przemysłu. Prognozowane sumaryczne zużycie wody dla analizowanych sektorów do 2030 r. dla większości regionów wodnych będzie większe niż odnotowane w 2019 r., przy czym wzrost zużycia wody nie przekroczy 10%. PPNW jest na końcowym etapie procedury legislacyjnej i wkrótce zostanie przyjęty w drodze uchwały Rady Ministrów.

Treść (załącznik do uchwały) można pobrać z następującej strony:

- <https://www.gov.pl/web/infrastruktura/uzgodnienia-miedzyresortowe-konsultacje-publiczne-i-opiniowanie-projektu-uchwaly-rady-ministrow-w-sprawie-przyjecia-programu-przeciwdzialania-niedoborowi-wody-na-lata-2022-2027-z-perspektywa-do-roku-2030>

Dnia 23 lutego 2023 roku została opublikowana w drodze rozporządzenia *II aktualizacja Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry* (IIaPGW) (Dz.U. z 2023 r. poz. 335). Informacja w zakresie oceny stanu ilościowego jednolitych części wód podziemnych została wskazana w opublikowanej *II aktualizacji Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry* w załączniku nr 1.

Bilansowanie wód podziemnych, w kontekście planowania w gospodarowaniu wodami związane z osiągnięciem dobrego stanu wód, było realizowane m.in. w ramach charakterystyk JCWPd (jednolitych części wód podziemnych), w których dla poszczególnych obszarów bilansowych wskazano dostępne zasoby dyspozycyjne i perspektywiczne. Państwowa służba hydrogeologiczna PIG-PIB zestawiała bilans wykorzystania dostępnych zasobów poszczególnych JCWPd w oparciu o prowadzoną Bazę Póborów, zgodnie z art. 380 pkt 3 lit. e ustawy – Prawo wodne. Tym samym w ramach pracy pn. *Zadanie Państwowej Służby Hydrogeologicznej w 2020 r., Zadanie 31: Dalsza charakterystyka wód podziemnych zgodnie z załącznikiem II.2 Ramowej Dyrektywy Wodnej wraz z oceną ryzyka* (PIG- PIB, Warszawa, kwiecień 2020), opracowano ocenę stanu JCWPd wraz z określeniem oceny ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych (dobrego stanu ilościowego i chemicznego) dla przedmiotowych JCWPd, stanowiące materiał źródłowy opracowywanych planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy.

Dokument dostępny jest pod adresem:

- <https://www.pgi.gov.pl/psh/psh-2/najnowsze-publicacje/8524-synteza-psh-2020/file.html>.

Bilansowanie wód powierzchniowych, w zakresie planowania w gospodarowaniu wodami związane z osiągnięciem dobrego stanu/potencjału wód i oceną ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych, było natomiast realizowane pośrednio w ramach pracy pn. *Analiza znaczących oddziaływań antropogenicznych wraz z oceną ich wpływu na stan wód oraz ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych* (PGW WP, 2020), która

stanowiła również materiał źródłowy IIaPGW. Przedmiotowa praca zawiera m.in. wskazanie wpływu na zasoby ilościowe jednolitych części wód powierzchniowych presji poborów/zrzutów, a w aspekcie jakościowym natężenia presji poprzez analizę dopływu ładunku np. azotu ogólnego, fosforu ogólnego, OWO itd.

Na obecnym etapie prac zmierzających do zwiększenia zasobów wodnych obszaru Wielkopolski wschodniej RZGW w Poznaniu dąży do uzyskania finansowania ze środków Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji na zadanie pn. *Zwiększenie retencji i odbudowa zasobów wodnych terenów pogórnicych na obszarze Wielkopolski wschodniej.*

Warto też dodać, że *Plan przeciwdziałania skutkom suszy* przyjęty rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 15 lipca 2021 roku (Dz. U. z 2021 r. poz. 1615), opracowany przez PGW Wody Polskie, zawiera ocenę stopnia zagrożenia suszą w skali kraju, w tym suszą hydrologiczną oraz suszą hydrogeologiczną (Mapa nr 6 Planu „*Mapa klas zagrożenia suszą hydrologiczną – 1987- 2017*” oraz Mapa nr 7 Planu „*Mapa klas zagrożenia suszą hydrogeologiczną w jednolitych częściach wód podziemnych – 1987-2018*”).

Obszar Konina znajduje się w zasięgu *Dokumentacji hydrogeologicznej ustalającej zasoby dyspozycyjne wód podziemnych prawobrzeżnej zlewni Warty od zlewni Neru po zlewnię Mieszny wraz ze zlewnią Górnej Noteci po Pakość i zlewnią Kanału Głuszyńskiego (zlewnia Zgłowiączki) woj. wielkopolskie, kujawsko- pomorskie, łódzkie* (nr inw. 4314/2014). W dokumentacji przedstawiono rozpoznanie zasobów według stanu na listopad 2013 r. (pobór wód podziemnych 2012 r.). Dokumentacja dostępna jest w Narodowym Archiwum Geologicznym (NAG), które gromadzi informację geologiczną przekazywaną, zgodnie z przepisami ustawy Prawo geologiczne i górnicze, w postaci dokumentacji geologicznych (dokumentacje geologiczne złóż kopalin, dokumentacje hydrogeologiczne, dokumentacje geologiczno-inżynierskie, inne) oraz dokumenty archiwalne powstałe w ramach działalności PIG-PIB lub zostały pozyskane z innych źródeł. NAG prowadzi rejestr w/w dokumentacji geologicznych, który stanowi zasób Centralnej Bazy Danych Geologicznych (CBDG) i dostępny jest pod adresem: <http://dokumenty.pgi.gov.pl/wyszukiwarka/>.

Pełne udostępnienie (z możliwością powielenia dokumentu) dokumentacji geologicznych zgromadzonych w NAG, następuje na wniosek zainteresowanego podmiotu. Zasady dostępu do informacji geologicznej gromadzonej przez państwową służbę geologiczną w zasobach Narodowego Archiwum Geologicznego oraz bazach danych geologicznych, formularz wniosku o pełne udostępnienie informacji geologicznej oraz wykaz opłat znajdują się na stronie:

- <http://www.pgi.gov.pl/narodowe-archiwum-geologiczne/gromadzenie-i-udostepnianie-informacji-geologicznej.html>

Wymienione wyżej informacje oraz wiele innych danych geologicznych zgromadzonych w Centralnej Bazy Danych Geologicznych są nieodpłatnie dostępne, bez zalogowania, dla wszystkich użytkowników Internetu. Dodatkowym źródłem łatwo dostępnej informacji geologicznej są serwisy mapowe prezentujące różnorodne dane przestrzenne – w formatach wektorowych, rastrowych oraz w postaci kompozycji kartograficznych lub kopii wydanych arkuszy seryjnych map geologicznych:

- Usługi mapowe WMS/WFS – http://uslugi_gis.pgi.gov.pl
- Pobieranie plików SHP – <http://dm.pgi.gov.pl>

- Przeglądarka mapowa – <http://geologia.pgi.gov.pl>
- Przeglądarka mapowa mobilna – <https://geolog.pgi.gov.pl/>

IMGW-PIB w ramach zadań ustawowych wykonuje określone w ustawie – Prawo wodne pomiary, które są wykorzystywane do opracowania bilansów wodnych. W regionie konińskim funkcjonuje kilkadziesiąt stacji hydrologicznych. Wyniki pomiarów ze stacji działających w ramach Hydrologiczno-Meteorologicznej Sieci Pomiarowo-Obserwacyjnej IMGW-PIB dostępne są powszechnie i nieodpłatnie na stronie Dane Publiczne IMGW-PIB pod adresem:

- <https://danepubliczne.imgw.pl/>.

Z poważaniem

Dokument podpisany elektronicznie przez:

Z upoważnienia Ministra Infrastruktury

Marek Gróbarczyk

Sekretarz Stanu